

Pelkosenniemen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Kemijärven kaupungin ympäristöterveyslautakunta
Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuolto
Ympäristönsuojelu
Vapaudenkatu 8 B (III-kerros)
98100 Kemijärvi

TARKASTUSKERTOMUS
1.9.2023

Veljekset Karjalainen Oy
Pyhäntie 2030
98530 Pyhätunturi

Tarkastuskertomus ympäristönsuojelulain 172 §:n mukaisen tarkastuksesta Veljekset Karjalainen Oy:n hallinnoimalle kiinteistölle Haapaharjun sora-alueella Pelkosenniemellä, kiinteistöllä Keskipyhä, 583-403-1-222

Läsnä:

- Joonas Neuvonen, ympäristötarkastaja, Kemijärven kaupunki

Toiminnanharjoittajalle kerrottiin etukäteen, että viranomainen suorittaa kiinteistölle tarkastuksen.

Tarkastuskohde ja -ajankohta:

Kiinteistöllä Keskipyhä sijaitseva Haapaharjun sora-alue (583-403-1-222). Veljekset Karjalainen Oy:llä on aiemmin ollut kiinteistölle maa-aineslupa (Pelkosenniemen kunta, rakennusmestari, 27.2.2008 § 5). Luvan voimassaolo on päättynyt 28.2.2018.

Kiinteistölle Keskipyhä suoritettiin tarkastus 30.8.2023 tarkoituksena mitata pohjaveden suojaetäisyys maanpinnasta. Alueella on maa-ainesten ottoluvan aikana kaivettu luvan mukaista ottotasoa syvemmälle ja toiminnanharjoittaja on määrätty (YTLTK 10.02.2023 § 21) korottamaan ottoalueen pohjaa pilaantumattomilla maa-aineksilla niin, että ylimmän luontaisen pohjavesipinnan yläpuolelle jää vähintään kahden (2,0) metrin korkuinen suojaava maakerros 4.11.2022 mennessä.

Samalla tarkastuksella oli tarkoitus havainnoida alueelle jäte- ja ympäristönsuojelulain vastaisesti varastoidun purkubetonin tila. Purkubetonin omistaja oli epäselvä, sillä Veljekset Karjalainen Oy on sen purkanut Oiva Niemelän tilauksesta. Veljekset Karjalainen Oy ei ole tuossa vaiheessa (2022) ollut rekisteröitynyt jätteenkuljetuksia tekeväksi yritykseksi.

Veljekset Karjalainen Oy kysyi kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta aiemmin elokuussa 2023 onko mahdollista murskata kiinteistölle varastoitua purkubetonia Keskipyhällä. Ympäristönsuojeluviranomaisen kanssa käydyssä puhelin keskustelussa tuotiin esille, ettei jätteenkäsittely ole mahdollista ilman ympäristölupaa, koska purkubetoni on sen syntymispaikalta kuljetettu pois, määritetään se silloin jätteeksi. Kiinteistönomistavalta Oiva Niemelältä pyydytyssä selvityksessä ilmeni myöhemmin, että purkubetoni oli jo murskattu kiinteistöllä.

Tarkastuksen havainnot:

Tarkastuksella mitattiin pohjaveden suojaetäisyydeksi maanpintaan nähden 0,65 metriä. Mittausputki on esitetty kuvassa 1.

Kuva 1. Pohjaveden mittausputki.

Tarkastuksella havaittiin, että kiinteistöllä ei ollut murskattu ilman toiminnan edellyttämää ympäristölupaa ainoastaan purkubetonia, vaan toiminnanharjoittaja oli murskannut myös maa-aineksia. Osa murskatuista maa-aineksista on tuotu kiinteistölle muualta. Näiden kaivumaiden alkuperää ei ole saatu selville. Maat ovat olleet varastoituna kiinteistölle jo yli vuoden, jolloin ne on tulkittava jätelain mukaiseksi jätteeksi. Toimintaa voidaan pitää melko laajamittaisena, sillä kiinteistöllä oli kolme erilaista murskainta, kaksi kaivinkonetta ja yksi kuormaaja. Kalustoa ja varastokasoja esitetty kuvissa 2, 3, 4 ja 5.

Kuva 2.

Kuva 3.

Kuva 4.

Kuva 5.

Pelkosenniemen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on jo aikaisempien tarkastusten yhteydessä kiinnittänyt huomiota muualta tuotuihin maa-aineksiin/kaivumaihin. Kuten käy ilmi liitteenä olevissa tarkastuskertomuksissa. Aiemmista kuvista on helppo tunnistaa jo värin perusteella, etteivät harmaan sävyiset murskeet ole lähtöisin kiinteistöltä Keskipyhä.

Tarkastuksen lopputulos:

Toiminnanharjoittaja ei ole toimittanut vaadittuja mittaustuloksia pohjaveden suojaetäisyydestä maanpintaan. Ympäristönsuojeluviranomaisen suorittamien mittausten perustella kiinteistöllä on tarve kasvattaa suojaetäisyyttä mittaustaikaa ympäriltä 1,35 metriä

Koska kiinteistölle tuotujen kaivumaiden alkuperää ei ole tiedossa, ei voida myöskään varmaksi sanoa, että ovatko ne pilaantumattomia. Kuvien perusteella voidaan todeta, että maa-aineksia on useampaa erilajiketta.

Kiinteistölle läjitettyjen kaivumaiden jäteluonne määräytyy sen perusteella, että kaivumaille ei ole niiden syntypaikassa voitu osoittaa varmaa jatkokäyttöä tai käyttötarkoitusta. Kaivumaat on läjitetty luvatta kiinteistölle Keskipyhä ja varastoitu pitkäaikaisesti, jolloin kaivuumaat ovat täyttäneet jätelain mukaisen jätteen määritelmän.

Toiminnanharjoittajan mukaan kiinteistöllä murskattuja maa-aineksia on käytetty Pyhätunturissa valmisteilla olevaan alamäkipyörärataan. Lisäksi Veljekset Karjalainen Oy aikoo käyttää maa-aineksia alueen jälkihoito- ja maisemointityön loppuun saattamiseksi.

Jatkotoimenpiteet:

Pelkosenniemen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen tulee erillisellä viranhaltijapäätöksellä kieltämään ympäristönsuojelulain vastaisen toiminnan jatkamisen.

Sovelletut säännökset:

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 27 §, 172 §, 175 §

Jätelaki (646/2011) 5 §, 5 a § ja 5 b §

ympäristötarkastaja

Joonas Neuvonen

Kemijärven kaupunki

Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuolto

Ympäristönsuojelu

Vapaudenkatu 8 B (III-kerros)

98100 Kemijärvi

Tiedoksi:

Veljekset Karjalainen Oy

Pelkosenniemen kunta

Lapin Poliisilaitos

Lapin ELY-keskus